

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7/8283
ACELE VE GÜVENLİ

Sayı : B.10.0.THG.0.10.00.02/090-01 - 37024
Konu: Yazılı soru önergesi

28.09.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.06.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13537 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR tarafından verilen “Kadın sağlığı konusunda farklı uygulamalar yapan hastanelere ilişkin” 7/8283 sıra sayılı yazılı soru önergesi’nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

Ekler :

Ek-1 : Önerge Cevabı (1 Sayfa)

Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR tarafından verilen "Kadın sağığı konusunda farklı uygulamalar yapan hastanelere ilişkin" 7/8283 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Türkiye'de kürtaj 1983 yılından bu yana, gebeliğin ilk 10 haftası içinde yapılması koşuluyla serbest hale gelmiştir. Buna karşın kadınlar, yasalarla da güvence altına alınmış bu haklarını yeterince kullanamamaktadır. Uluslar arası sözleşmelerce de tanınan bu hakkın kullanılabilmesi için hükümetin gerekli denetim mekanizmalarını işler hale getirmemesi sorunun devam etmesine yol açmaktadır. Birgün gazetesinde Sevgim Denizaltı imzalı bir habere göre, İstanbul'daki 15 devlet hastanesinden yalnızca 2 tanesi "isteğe bağlı kürtaj yaptıklarını" ve bunun için "evli olma şartı aramadıklarını" belirtmiş, kadın hastalıkları ve doğum kliniğı olmasına karşın 7 hastane "yalnızca sağığı tehdit eden zorunlu durumlarda bu işlemin yapıldığını" ifade etmiştir. 6 hastane ise bu operasyon için "evlilik cüzdanı" yani "evli olma" şartı koştuklarını açıklamıştır. Ancak yasalarda "evli olma" gibi bir şart yer almamaktadır. Yasanın talep etmediğı bir şartı koşmak kanuni hakkın kullanımını engellemek anlamına gelmektedir. Devlet hastanelerinin kürtaj için evlilik şartı araması yasalarla çelişen, keyfi bir uygulamadır. Bu uygulama, tamamen kadına karşı ayrımcı bir bakış açısının, kadının cinsel haklarını yok sayan bir anlayışın göstergesidir. Gazetede kadınların yasalarla tanınmış haklarını kullanmalarına engel olan hastaneler şu şekilde belirtilmiştir.

Kürtaj için evli olma şartı koşan hastaneler; Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Eyüp Devlet Hastanesi, Dr. Lütfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bakırköy Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

İsteğe bağlı kürtaj yapılmadığını bildiren hastaneler: Dr. Sadi Konuk Bakırköy Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üsküdar Devlet Hastanesi, Validebağ Devlet Hastanesi, Süleymaniye Doğum ve Kadın Hastalıkları Hastanesi, Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi, Bayrampaşa Devlet Hastanesi.

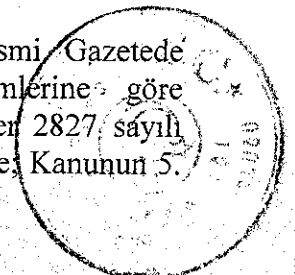
İsteğe bağlı kürtaj yapıldığını ve bunun için evli olma şartı aranmadığını belirten hastaneler: Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

Bu çerçevede;

1. Yasalarca tanınmış bir hakkın kullanımına engel olan adı geçen hastane yöneticileri hakkında herhangi bir inceleme/soruşturma başlatılmış mıdır? Bugüne dek herhangi bir soruşturma başlatılmamış ise başlatılması düşünülmekte midir?
2. Türkiye genelinde bulunan hastanelerin personeli ve yöneticilerinin kadın sağığı ile ilişkili kadın hakları ve ilişkili mevzuat konusunda bilinçlendirilmesi için nasıl bir eğitim çalışması yürütülmesi düşünülmektedir?
3. Kadınların kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olabilmeleri için kendilerine tanınan haklarını bilinçli kullanabilmelerini sağlamak adına ne gibi bir bilinçlendirme hizmeti sunulacaktır?

CEVAPLAR:

Aile Planlaması hizmetleri 27.05.1983 tarihinde 18059 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2827 Sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Gebeliğin sona erdirilmesindeki izin ile ilgili iş ve işlemler 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanunun 6. maddesi ile düzenlenmiştir. Buna göre, Kanunun 5.

maddesinde belirtilen gebeliğin sona erdirilmesine yönelik müdahaleler gebe kadının iznine, küçüklerde küçüğün rızası ile velinin iznine, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmayan kişilerde reşit olmayan kişinin ve vasiinin rızası ile birlikte sulh hâkiminin izin vermesine bağlıdır. Ancak, akıl maluliyeti nedeniyle şuur serbestisine sahip olmayan gebe kadın hakkında rahim tahliyesi için kendi rızası aranmaz. Kanunun 4. maddenin ikinci, 5. maddenin birinci fıkralarında belirtilen ve rızaları aranılacak kişiler evli iseler, rahim tahliyesi için eşin de rızası gerekir.

Temel sağlık hizmetleri ve tıp etiği ilkeleri ışığında, kadın sağlığı, ana ve çocuk sağlığı ile ilgili koruyucu ve tedavi edici hizmetler, laboratuvar hizmetleri, aile planlaması hizmetleri ve bu konulardaki teorik ve beceri kazandırma eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile başvuranlara aile planlaması yöntemleri hakkında danışmanlık hizmeti vermek ve kadın hastalıkları ve doğum uzmanı mevcut olmak şartı ile 8 haftaya kadar olan gebelikleri MR yöntemi ile sonlandırma hizmetlerini Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri tarafından verilmektedir. Devlet hastanelerinde de aile planlaması hizmeti verilmekte, Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanelerinde ise daha çok tedavi hizmetleri verilmektedir.

Konu hakkında İstanbul Sağlık Müdürlüğünce, yazılan yazıda isteğe bağlı kürtajın 2827 sayılı "Nüfus Planlaması Hakkında Kanun" esaslarına göre yapıldığı; isteğe bağlı kürtaj uygulaması için evlilik şartı aranmadığı, gebeliklerin sonlandırılmasında evli olan çiftlerde eşinin onayının alındığını, evli olmayan kadınların kimlik sorgulaması konusunda sonradan savcılıkça takip konusu olmaması ve hukuki sorun yaşanmaması için titiz davranılmakta olduğu ancak evli olmayana kürtaj yapılmaması konusunda hastane idaresince alınmış bir kararın da bulunmadığı, rahim tahliyesi işlemi konusunda eşler çocuk hakkında eşit haklara sahip olduğundan eşin imzasının istenebildiği ancak, kadının gebeliğin devamını istememesi, eşinin rızasının olmadığı durumda, işlemi yapan hekimin hukuksal açıdan korunması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği, birçok hastanenin bünyesinde aile planlaması merkezi bulunmadığından isteğe bağlı kürtaj uygulaması yapılamadığı, bu tür olguların bünyesinde aile planlaması merkezi olan hastanelere yönlendirildiği bildirilmiştir.

İstanbul ilinde mevcut 40 adet Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi'nin tümünde aile planlaması uygulaması (RİA) ve danışmanlığı hizmeti, 529 Sağlık Ocağı'nın 223'ünde aile planlaması uygulaması (RİA) ve danışmanlık hizmeti ve 269 sağlık ocağında ise aile planlaması danışmanlık hizmeti verilmektedir.

2008 yılında sağlık kuruluşlarımız bünyesindeki aile planlaması kliniklerine başvuran kişi sayısı 1.135.524, aile planlaması danışmanlığı alan kişi sayısı 696.737'dir. 2010 yılı sonu itibari ile hedefimiz tüm birinci basamak sağlık kuruluşlarımızda aile planlaması uygulama ve danışmanlık hizmeti verilebilmesini sağlamaktır.

Konuya göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

